

Силабус курсу

Економічні основи соціального забезпечення

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 23 Соціальна робота

Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення

Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: 3, Семестр:

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доц. Ніпіаліді Ольга Юріївна

Контактна інформація **nipialidi@ukr.net**

+380989254375

Опис дисципліни

Дисципліна «Економічні основи соціального забезпечення» передбачає вивчення закономірностей економічних процесів у соціальній сфері та системі соціального забезпечення населення, вплив економічних чинників на соціальний добробут усього суспільства, окремих соціальних груп і на кожного окремого індивіда в сучасних умовах. Вона допомагає розвинути у здобувачів вищої освіти ефективні підходи при здійсненні будь-яких дій стосовно відповідних організацій соціальної сфери. Адже, сучасний стан соціального забезпечення населення в Україні та необхідність вирішення соціальних проблем актуалізують значення дисципліни в житті суспільства, її вплив на соціальний розвиток держави в цілому.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Загальні засади впливу економічних процесів на систему соціального забезпечення	Знати особливості економічної діяльності в системі соціального захисту, вивчити закономірності розвитку економічних відносин різних суб'єктів, принципи економіки соціального захисту, визначити типи економічної системи та її основні елементи	Поточне опитування
2/2	Тема 2. Взаємозв'язок і взаємозалежність економічної та соціальної політики держави	Вміти ідентифікувати види економічної політики держави, напрями та проблеми соціальної політики держави. встановити	Поточне опитування

		вплив соціально-економічного становища України на соціальну політику, визначити взаємозв'язок між економічною та соціальною політикою держави.	
4/4	Тема 3. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії	Зазначити принципи формування державних соціальних стандартів, соціальних норм і нормативів, встановити прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт.	Поточне опитування
2/2	Тема 4. Матеріальний добробут населення, його структура та динаміка	Знати поняття, сутність та складові добробуту населення, провести аналіз динаміки співвідношення державних соціальних стандартів в Україні.	Поточне опитування
4/4	Тема 5. Соціально-економічний статус як чинник диференціації у соціальному захисті	Знати поняття та чинники економічного статусу, види відхилення та показники економічного статусу, встановити адресний підхід в соціальному забезпеченні.	Поточне опитування
4/4	Тема 6. Системи забезпечення соціального захисту в зарубіжних країнах	Дослідити моделі соціальної держави. піраміди соціальної відповідальності А. Керолла, знати світові моделі соціального захисту населення, охарактеризувати моделі соціального захисту в Україні	Поточне опитування
2/2	Тема 7. Сутність і особливості економічної діяльності у системі соціального захисту населення	Знати сутність та мета соціального захисту, моделі соціального захисту, місце та роль соціального страхування у системі соціального захисту населення, єдиний соціальний внесок, встановити вплив державного регулювання економіки на соціальну сферу.	Поточне опитування
4/4	Тема 8. Економічний та соціальний розвиток підприємства	Знати сутність, соціально-економічні характеристики та ознаки підприємства, дослідити проблему безробіття, переваги і недоліки приватного бізнесу, основні напрями активізації господарської активності підприємств.	Поточне опитування
4/4	Тема 9. Фінансові основи соціального забезпечення	Розрахувати економічні нормативи регулювання фінансових відносин в соціальній сфері, встановити фінансування соціальної сфери через банківську та казначейську системи, програмно-цільове фінансування, його переваги, суперечності та проблеми.	Поточне опитування
2/2	Тема 10. Соціальна та економічна ефективність діяльності соціальних служб	Дослідити економічну ефективність діяльності соціальних служб, ефективність як міра задоволення соціально-економічних потреб людини, поняття ефективності соціальної роботи, визначити основні елементи ефективності: мета, результат, витрати, загальноприйняті норми, критерії і методи визначення ефективності соціальної роботи, соціальні нормативи як	Поточне опитування

		узагальнений критерій оцінки ефективності соціальної діяльності.	
--	--	--	--

Літературні джерела

1. Атаманюк Р. Ф., Атаманюк Е. А. Соціальна економіка: навчальний посібник. Львів : Новий світ-2000, 2020. 203 с.
2. Арабчук Я. І. Фінансова стабільність – запорука соціальної політики (ПФУ від респекту до панахиди). Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 8. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/33.pdf.
3. Бахновська І. П., Костюк Н. П. Аналіз законодавчого регулювання соціальної підтримки малозабезпеченим сім'ям України в умовах євроінтеграції. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 9. С. 243–245. URL: http://lsej.org.ua/9_2022/57.pdf.
4. Білик О. І. Формування системи публічного управління соціальними ризиками у світовій практиці. Інвестиції: практика та досвід. 2021. №2. С.76–81. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2021/14.pdf.
6. Білюга А. Поняття "соціальна гарантія" у контексті сучасної фінансової науки. Економіка та суспільство. 2022 .№42.
URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1623/1560>.
7. Бондар М. Соціальне забезпечення та соціальний захист в Україні. Економіка та суспільство. 2021. № 34.
URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/916/878>.
9. Бондаренко С. М., Бугас Н. В. Соціальна політика держави як основа забезпечення соціального розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 2. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2021/42.pdf.
10. Бражко О. В. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. № 31. С. 31–34. URL: <http://www.pagjournal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/5.pdf>.
12. Бражко О. В. Особливості формування державних підходів до розвитку системи соціального захисту населення в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. № 27. С. 35–39. URL: <http://www.pagjournal.iei.od.ua/archives/2022/27-2022/6.pdf>.
13. Замкова Н., Гнидюк І. Механізм фінансового забезпечення соціальних гарантій населення України. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : зб. наук. пр. IX Міжнар. наук.-практ. конф., 14-16 верес., 2021 р. / гол. ред. Н. Л. Замкова. Вінниця, 2021. Ч. 2. С. 118–127. URL: http://10.0.2.150/docs/Zbirnyky_konferents/2021/14-16.09.21%202.pdf
14. Заяць Т. А., Краєвська Г. О. Соціальні послуги для вразливих категорій населення в територіальних громадах України. Економіка України. 2022. № 3. С. 57–74.
15. Журба І.О. Економічні основи соціального забезпечення: методичні рекомендації до практичних занять. Черкаси: ЧДТУ, 2020. 21с.
URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1086>
16. Колосок А М. Актуальні аспекти соціального захисту населення *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. № 2 (26). С. 16-23. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2021-02-16-23>
17. Соціальне забезпечення в Україні: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. А. Я. Кузнецової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів : Університет банківської справи, 2021. 547 с.
18. Спасів Н.Я., Ніпіаліді О.Ю., Квасовський О.Р. Соціально-економічні наслідки повномасштабної війни в Україні: від національних проблем до глобальних викликів. Науковий журнал «Ефективна економіка». 2025. №4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/issue/view/216>

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Економічні основи соціального забезпечення» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульна контрольна робота по темах 1-5	Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульна контрольна робота по темах 6-10	Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок за виконання завдання тренінгу	Оцінка за виконання написання реферату	Структура білету: 10 тестів по 2 бали – мах 20 балів; 2 теоретичних питання по 25 балів – мах 50 балів; 1 задача – мах 30 балів

Поточне оцінювання:

90–100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє матеріалом, аргументовано й послідовно його викладає, демонструє глибоке розуміння понять і вміння застосовувати знання на практиці;

75–89 балів – матеріал засвоєно достатньо повно, проте бракує аргументації; допускаються несуттєві неточності;

65–74 бали – засвоєно лише основний зміст без належного аналізу; відповідь поверхнева, аргументація слабка;

60–64 бали – відповідь фрагментарна, із суттєвими неточностями, аргументація відсутня;

1–59 балів – матеріал практично не засвоєно, суть питань не розкрито.

Підсумкова оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне балів, отриманих на заняттях у межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє матеріалом, творчо застосовує його у завданнях, обґрунтовує результати;

75–89 балів – матеріал засвоєно належно, проте у виконанні окремих завдань бракує аргументованості; незначні помилки;

65–74 бали – завдання виконані на базовому рівні, бракує глибини та системності; аргументація слабка;

60–64 бали – завдання виконано поверхнево, відсутнє обґрунтування та творчий підхід;

1–59 балів – завдання не виконані або виконані формально.

Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне балів за всі завдання.

Самостійна робота:

90–100 балів – виконані всі завдання, наявні елементи власних досліджень, високий рівень аргументації, креативність;

75–89 балів – завдання виконані здебільшого якісно, проте з окремими недопрацюваннями; аргументація достатня;

60–74 бали – завдання виконані частково, є суттєві помилки, поверхневий аналіз;

1–59 балів – завдання практично не виконані, відсутні авторські напрацювання, наявні грубі помилки.

Оцінка за самостійну роботу визначається за виконання написання реферату.

Модульна робота, екзамен – види контролю, при яких засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 20 балів; 2 бали – на тест надано правильну відповідь; 2 *теоретичних питань* від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

І задачі (практичні навички) за розв’язання якої, здобувач може отримати від 0 до 30 балів.

15–30 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. теоретичного (проблемного) питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 30 балів.

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)